

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BAYBURT ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	3

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Yapımı Devam Eden Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Harcamalarda Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması
2. Önceki Yıllarda Ayrılmış Olan Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Güncellenmemesi
3. Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Yapılmaması
2. Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Yapılması
3. Doğrudan Teminle Gerçekleştirilen ve Belli Süre Gerektiren İşlerde Sözleşme Yapılmaması
4. Sosyal Tesislerin Gelir ve Giderlerinin Ayrı Hesapta İzlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Bayburt Üniversitesi 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na eklenen ek madde kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Bayburt Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 9 fakülte, 1 enstitü, 6 meslek yüksekokulu ve 13 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	16	46	62
Doçent	84	54	138
Doktor öğretim üyesi	169	85	254
Öğretim görevlisi	151	45	196
Araştırma görevlisi	74	33	107
Toplam	494	263	757

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari Hizmetler	170	140	310
Sağlık Hizmetleri	3	9	12
Avukatlık Hizmetleri	1	1	2
Eğitim-öğretim Hizmetleri	-	-	-
Teknik Hizmetler	45	30	75
Yardımcı Hizmetler	25	14	39
Sözleşmeli	66	5	71
Sürekli İşçi	179	18	197
Toplam	489	217	706

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 983’dür. Ayrıca Üniversitede 3 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Bayburt Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	367.840.653,00	364.424.220,00	99,07
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	46.595.400,00	44.235.513,00	94,93
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	69.573.855,00	54.088.053,00	77,74
Cari Transferler	7.185.000,00	7.151.337,00	99,53
Sermaye Giderleri	18.050.000,00	13.858.430,00	76,77
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	-
Toplam	509.244.908,00	483.757.553,00	94,99

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 351.074.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 158.170.908,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 509.244.908,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %94,99'u olan 483.757.553,00 TL kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 483.757.553,00 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %94,99'u kullanılmıştır. Personel giderlerinde 367.840.653,00 TL ödeneğin 364.424.220,00 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 46.595.400,00 TL ödeneğin 44.235.513,00 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 69.573.855,00 TL ödeneğin 54.088.053,00 TL'si, cari transferlerde 7.185.000,00 TL ödeneğin 7.151.337,00 TL'si, sermaye giderlerinde 18.050.000,00 TL ödeneğin 13.858.430,00 TL'si, harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Üniversite Öğrencilerinin Hareketliliği için Avrupa Topluluğu Eylem Programı (ERASMUS), Kalkınma Ajansı, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 2.438.718,76 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6.882.000,00	19.180.865,00	278,71
Alınan Bağış ve Yardımlar	339.656.000,00	489.399.124,00	144,23
Sermaye Gelirleri	-	-	-
Diğer Gelirler	4.536.000,00	10.008.364,00	220,64
Toplam	351.074.000,00	518.588.353,00	147,71
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	-	1.275.343,00	-
Net Toplam	351.074.000,00	517.313.009,00	147,35

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 351.074.000,00 TL olup Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 517.313.009,00 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 516.672.621,47 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.275.343,39 TL ve faaliyet gideri 508.918.608,83 TL olan Üniversite, 2023 yılını 6.478.669,25 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 1.992.891,56 TL, gider toplamı 1.246.633,34 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 746.258,22 TL kâr ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirilmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler ise belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiş ancak risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. Aynı zamanda İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmış, İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi değerlendirilmemektedir. Ayrıca Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmadığı için iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bayburt Üniversitesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yapımı Devam Eden Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Harcamalarda Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

Üniversite tarafından 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmesi gereken tutarların bu hesapta muhasebeleştirilmeyerek doğrudan ilgili 630 Giderler Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğinin açıklandığı Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesine göre bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.

Aynı Yönetmelik'in 188'inci maddesinde adı geçen hesabın işleyişi açıklanmış ve tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 47 Sıra Nolu Amortisman ve Tükenme Payları Tebliği'nde duran varlıklardan hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı belirtilmiş olup ilgili Tebliğ'in 4'üncü maddesinde duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi değerlerinin maliyet bedeli olacağı, maliyet bedelinin ise, bir varlığın

satın alınması, üretilmesi veya değerinin artırılması için yapılan harcamalar veya verilen kıymetlerin toplamı olacağı, bir varlık için yapılan harcamaların, kayıtlı değerine ilave edilmesi halinde, amortisman hesaplamasının varlığın yeni değeri üzerinden yapılacağı belirtilmiştir. Aynı Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde hesaplarda kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan 34.000 TL'lik limiti aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği ve henüz amortisman ayırma süresini tamamlamamış olan duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların, varlığın maliyet bedeline eklenerek, kalan amortisman süresince eşit olarak amortisman ayrılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinde; yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü giderin (madde, malzeme ile işçilik ve genel giderlerin) 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesi gerektiği, geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte ise 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen tutarların ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması gerektiği belirtilmiştir.

Üniversite tarafından 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmesi gereken Rektörlük dış cephe tadilat işine ilişkin olarak toplam 2.084.569,80 TL tutarların bu hesapta muhasebeleştirilmeyerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmıştır.

Sonuç olarak; Üniversitenin 2023 Mali Yılı Bilançosunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında 2.084.569,80 TL tutarında eksiklik bulunmaktadır.

BULGU 2: Önceki Yıllarda Ayrılmış Olan Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Güncellenmemesi

Üniversitede istihdam edilen işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı /ayrılan kıdem tazminatı karşılıklarının eksik olduğu/hatalı olduğu görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde, ilgili mevzuatı gereğince hesaplanarak ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılacağı belirtilmiştir. İlgili Yönetmelik'in 472 No.lu hesabın işleyişini açıklayan 343'üncü maddesinde faaliyet döneminden sonraki yıllarda ödenecek kıdem tazminatları için ayrılan karşılıkların bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği, kıdem tazminatı karşılığı hesabında kayıtlı tutarlardan, izleyen dönemde

ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının ise dönem sonunda bu hesaba borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Devlet Muhasebesinde karşılık ayırma işlemlerine ilişkin standartları belirleyen 19 No.lu Devlet Muhasebe Standardının 63'üncü maddesinde ise karşılıkların, o anda mevcut en iyi tahmini yansıtmak üzere raporlama tarihinde gözden geçirileceği ve düzeltileceği ifade edilmiştir.

Üniversitede 472 No.lu hesaba ilişkin iş ve işlemlerin incelenmesi sonucunda; önceki yıllarda kıdem tazminatı karşılığı ayrılmasına rağmen bilançoda 372 ve 472 No.lu hesaplarda kayıtlı tutarların güncel olmadığı, bu haliyle ilgili hesapların ve 630 Giderler Hesabının eksiklik içerdiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; 2023 Mali Yılı Bilançosunda 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılıkları hesapları doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

BULGU 3: Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

Üniversite tarafından, kullanma ve yararlanma hakkı ve yetkileri veren iki adet yazılım ve sertifika alımının 260 Haklar Hesabına kaydedilmeden doğrudan gider hesaplarına alınarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 260 Haklar Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 194'üncü maddesinde; söz konusu hesabın bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı, “Hesabın işleyişi” başlıklı 195'inci maddesinde ise bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların bir taraftan 260 Haklar Hesabına borç, kesintilerin ilgili hesaba, ödenecek tutarın 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere yazılım ve sertifika alımlarının 260 Haklar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede Üniversite tarafından 2023 mali yılı içerisinde gerçekleştirilen 1.258.594,82 TL tutarındaki bilgisayar yazılımı ve sertifika alımlarının 260 Haklar Hesabında izlenmek yerine doğrudan gider kaydedildiği görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmıştır.

Sonuç olarak, bilgisayar yazılımı alımlarının muhasebe kayıtlarında doğru olarak görünmesi için gereken hesapların kullanılmaması; mali tablolarda 260 Haklar Hesabının 1.258.594,82 TL eksik görünmesine neden olmaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Yapılmaması

Üniversiteye ait arazi ve arsalar üzerinde bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmadığı ve ilgili taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki idarelerin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ilişkin usul ve esaslar Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenmiştir. Yönetmelik'in 5'inci maddesinde, kamu idarelerine ait taşınmazların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi; "Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemini ifade eder" şeklinde tanımlanmıştır.

Bahsi geçen Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde, kamu idarelerinin mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların mevcut durumları ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazların kamu idaresinde mevcut kullanım şekilleriyle muhasebe kayıtlarına alınacağı ve kamu idarelerinin taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtları arasındaki farklılıkları gidermek için cins tashihi işlemini yapması gerektiği belirtilmiştir.

Denetlenen kamu idaresinde yapılan incelemede, Üniversitenin kullandığı bazı taşınmazların bina niteliğinde olmasına rağmen bu taşınmazların tapuda bina olarak görünmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükmü ve açıklamalar uyarınca üniversiteye ait taşınmazlara ilişkin tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Yapılması

Üniversiteye bağlı Demirözü Meslek Yüksekokulu tarafından öğrenci yurtları ve yemekhanesinde çalıştırılmak üzere ihtiyaç duyulan temizlik işçisi ve aşçı yardımcısı hizmetinin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı niteliği sonucunu doğuracak şekilde ve doğrudan temin yöntemiyle karşılandığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun, idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için ihaleye çıkılmadan önce uyulması zorunlu hususların düzenlendiği "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin e bendinde kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar tarafından personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapılamayacağı ve buna imkan sağlayan diğer mevzuat hükümleri uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 4734 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken bir ihtiyacın, Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde bölünmek suretiyle ihale yapılmaksızın doğrudan temin yoluyla karşılanması, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Denetimlerde, Demirözü Meslek Yüksekokulu tarafından mevzuata aykırı olarak, "Malzemesiz Temizlik İşçisi Alımı" adı altında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yapıldığı, ayrıca süreklilik arz eden söz konusu hizmet alımının doğrudan temin yöntemiyle aylık olarak gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, Demirözü Meslek Yüksekokulu kampusu içerisindeki barınma ve beslenme hizmetlerinin Üniversite tarafından sağlandığı, bu hizmetlerin etkin ve verimli yürütülebilmesi için temizlik işçisine ihtiyaç duyulduğu ve bu personellerin üniversite bünyesinden karşılanamadığından Rektörlük oluru doğrultusunda doğrudan temin yöntemiyle

çalıştırıldığı ifade edilmektedir.

Her ne kadar İdare tarafından söz konusu kampus içerisindeki barınma ve beslenme hizmetlerinin zorunlu olarak doğrudan temin usulü kullanılarak personel çalıştırılması yöntemiyle temin edildiği ifade edilmiş olsa da konunun yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil ettiği değerlendirildiğinden İdare tarafından yapılan açıklamalar yerinde görülmemiştir.

Sonuç olarak; ihtiyaç duyulan hizmetlerin yerine getirilmesinde yukarıda zikredilen yasal zorunluluklara uyulması gerekmektedir.

BULGU 3: Doğrudan Teminle Gerçekleştirilen ve Belli Süre Gerektiren İşlerde Sözleşme Yapılmaması

Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Doğrudan temin” başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi gereğince doğrudan teminle gerçekleştirilen ve belli bir süreyi gerektiren bazı işler için sözleşme yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Doğrudan temine ilişkin açıklamalar” başlıklı 22.1.1.3'ncü maddesinde; alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Denetimlerde, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından doğrudan teminle gerçekleştirilen ve yapımı belli bir süre gerektiren bazı işler için sözleşme yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; doğrudan teminle yapılacak alımlarda malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın mutlaka bir sözleşmeye bağlanması gerekmektedir.

BULGU 4: Sosyal Tesislerin Gelir ve Giderlerinin Ayrı Hesapta İzlenmemesi

Sosyal tesislerin gelir ve giderlerine ilişkin işlemlerin bu tesislere özgü ayrı bir muhasebe hesabında izlenmesi gerekirken; sosyal tesislerin ayrı bir muhasebesinin olmadığı, tahsilatlarının mutemet alındısı ile özel bütçe hesabına yatırıldığı, gelir ve giderlerinin özel bütçe üzerinden izlendiği tespit edilmiştir.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller'in;

“Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde, bu Esas ve Usuller’in amacının, kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen sosyal tesislerin hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması; işlemlerinin kayıt altına alınması, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş ilkeleri çerçevesinde, yönetimin ve diğer ilgili kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlanması ve raporlanmasına ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi olduğu,

“Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde; bu Esas ve Usuller’in, kamu kurum ve kuruluşlarının sosyal tesislerinin muhasebe kayıt ve işlemlerini kapsayacağı,

“Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde; bu Esas ve Usuller de geçen Sosyal tesis tanımının kapsama dahil kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane kreş, anaokulu, spor tesisi, yemekhane ve benzeri sosyal tesisleri, ifade ettiği,

hüküm altına alınmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının bünyesindeki sosyal tesislerin muhasebe kayıt ve işlemleri Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller’de yer alan hükümler çerçevesinde 01.01.2006 tarihinden itibaren özel bütçe ile döner sermaye bütçesinden ayrı olarak yürütülüp raporlanması gerekmektedir.

Öte yandan, 2023/1 no.lu Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ’in “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde ise; Tebliğ’in amacının, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri, kamu bankaları ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal ve destek amaçlı tesislerden dinlenme amacıyla veya diğer amaçlarla yararlanacaklardan alınacak yemek, konaklama ve diğer hizmet

bedellerinin tespitinde ve elde edilen gelirlerin kullanımında uyulacak usul ve esasları belirlemek olduğu esas yer almaktadır.

Söz konusu tebliğ ile hangi faaliyetlerin sosyal tesis kapsamında değerlendirildiği, sosyal tesislerde uygulanması gereken asgari fiyatlar ve bu tesislerin nasıl işletilmesi gerektiği konularında ayrıntılı olarak düzenlemelere gidilmiştir.

Tebliğ incelendiğinde, kamu kurumlarınca işletilen sosyal tesislerin özel bütçe ve döner sermaye bütçesinden ayrı olarak takip edilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat düzenlemeleri birlikte değerlendirildiğinde; eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal ve destek amaçlı tesislerin sosyal tesis olarak işletilmesi ve söz konusu faaliyetlere ilişkin hesap ve işlemlerin Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller'e uygun olarak özel bütçe ve döner sermaye bütçesinden ayrı olarak takip edilmesi ve raporlanması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Bayburt Üniversitesi'nde uygulama oteli ve uygulama oteli havuzuna ait hesap ve işlemlerin özel bütçe içerisinde takip edilip özel bütçe mali tablolarına dahil edildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında Uygulama Oteli ve Uygulama Havuzunun öğrencilerin uygulama dersleri için tahsis edildiği, Uygulama Otelinde aydınlatma, ısıtma, personel ve diğer giderlerin de dahil edildiği mevcut durumda gelirlerin giderleri karşılayamamakta olduğu, Uygulama Otelinin iktisadi işletmelere devredilmesi halinde gelir-gider dengesinin sağlanamayacağı dolayısıyla uygulama oteli ve havuzuna ait hesap ve işlemlerin özel bütçe içerisinde takip edilmesinin Rektörlük Makamınca uygun görüldüğü ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdare tarafından söz konusu otel ve havuzun öğrencilerin uygulama dersleri için tahsis edildiği ve gelirlerinin giderlerini karşılayamayacağı ifade edilmiş olsa da konunun yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil ettiği değerlendirildiğinden İdare tarafından yapılan açıklamalar yerinde görülmemiştir.

Sonuç olarak, sosyal tesislerin gelir – gider işlemlerinin ayrıştırılarak, muhasebesinin Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller'e göre tutulmasının sağlanması ve sosyal tesislerin giderlerinin özel bütçeden karşılanmasına son verilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>